SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 235/09-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 9. júla 2009 predbežne prerokoval sťažnosť MUDr. D. B., B., ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 342/04, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť MUDr. D. B. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 18. mája 2009 doručená sťažnosť MUDr. D. B., B. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 342/04.

Sťažovateľ v sťažnosti uviedol:

„I. A. Žaloba podaná dňa 09. 12. 2004, doteraz nebol vytýčený termín pojednávania.

I. B. Žalobca mal vo veci ustanoveného advokáta JUDr. I. P., sídlom Ž. Advokátka má celý spis u seba a tak Ústavnému súdu nemôžem priložiť žiadnu kópiu.

I. C. Vec 6 C/342/2004 je na Európskom súde pre ľudské práva pod č. 34705/06.

I. D. Kontakt na JUDr. P.avlíkovú...“

Na základe uvedeného sťažovateľ navrhol petit:

„II.A. Okresný súd v Žiline porušuje základné právo D. B. garantované čl. 48 ods. 2 a čl. 6 ods. 1 medzinárodného dohovoru.

II.B. Ústavný súd Slovenskej republiky prikazuje Okresnému súdu v Žiline konať bez ďalších prieťahov a bez pokračovania porušovania jeho základných práv.

II.C. Okresný súd v Žiline je povinný zaplatiť D. B. primerané zadosťučinenie vo výške 50.000.- Eur (pre opakované porušovanie základných práv (III. ÚS 76/01, III. ÚS 77/01, IV. ÚS 174/05, III. ÚS 187/05) (porušovanie základných pred Európskym súdom č. 46844/99) a tieto rozhodnutia nadriadených súdov nemalo žiaden účinok na konanie Okresného súdu v Žiline – ani jedno konanie nebolo doteraz riadne ukončené, spravodlivo ukončené!!!!!

II.D. Okresný súd v Žiline je povinný zaplatiť trovy advokáta. Všetky platby je povinný vykonať v lehote 15 dní od dňa doručenia nálezu Ústavného súdu. V prípade omeškania výplaty súdom má D. B. vymáhať aj úroky z omeškania vo výške 17,6 % z dĺžnej sumy od dňa povinnosti zaplatiť do zaplatenia.“

Sťažovateľ zároveň požiadal ústavný súd o ustanovenie advokátky JUDr. I. P. na jeho zastupovanie v konaní pred ústavným súdom.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd,

alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 342/04.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná.

Ústavný súd si pri výklade „základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov“ garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESĽP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o „právo na prejednanie veci v primeranej lehote“, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98).

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh prerokuje bez prítomnosti sťažovateľa a zisťuje, či sťažnosť spĺňa zákonom predpísané náležitosti a či nie sú dôvody na jej odmietnutie.

Predmetom konania pred ústavným súdom je nárok sťažovateľa na ochranu pred postupom okresného súdu vo veci vedenej pod sp. zn. 6 C 342/04, ktorým boli podľa jeho názoru spôsobené zbytočné prieťahy, a tým aj porušené jeho základné právo podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Zo sťažnosti a z vyžiadanej spisovej dokumentácie ústavný súd zistil, že predmetom namietaného konania je rozhodovanie

o žalobe sťažovateľa o náhrade škody spôsobenej orgánmi štátu doručenej okresnému súdu 9. decembra 2004. Sťažovateľ v žalobe označil za žalovaného Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky (ďalej len „žalovaný“).

1. K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu vo veci vedenej pod sp. zn. 6 C 342/04 v období do 17. mája 2007

V zmysle § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sa týka veci, o ktorej ústavný súd už rozhodol, okrem prípadov, v ktorých sa rozhodovalo len o podmienkach konania, ak v ďalšej sťažnosti už podmienky konania boli splnené.

Ústavný súd zistil, že sťažovateľ už v predchádzajúcom období namietal sťažnosťami podľa čl. 127 ods. 1 ústavy porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní sp. zn. 6 C 342/04. Ústavný súd o týchto sťažnostiach sťažovateľa rozhodol uznesením sp. zn. I. ÚS 214/06 z 28. júna 2006 a uznesením sp. zn. II. ÚS 84/07 zo 17. mája 2007, pričom v oboch prípadoch sťažnosti sťažovateľa odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Z uznesenia ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 214/06 z 28. júna 2006 vyplýva, že ústavný súd v konaní sp. zn. I. ÚS 214/06 okrem iného preskúmal z hľadiska možného porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postup okresného súdu v namietanom konaní v období odo dňa doručenia žaloby, t. j. od 9. decembra 2004 do 18. mája 2006, keď bola sťažnosť doručená ústavnému súdu, pričom v tejto časti odmietol jeho sťažnosť z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti s poukazom na to, že od 20. septembra 2005 došlo k prerušeniu tohto konania. V tejto súvislosti ústavný súd v príslušnej časti odôvodnenia tohto uznesenia poukázal na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej prerušenie konania podľa § 109 ods. 2 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku možno považovať za prekážku konania, pričom ak nedôjde k odpadnutiu prekážky prerušeného konania postupom predvídaným v Občianskom súdnom poriadku, nemôžu sa v prerušenom konaní vykonávať žiadne procesné úkony smerujúce k odstráneniu právnej neistoty účastníkov, a tým aj k naplneniu účelu základného

práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy. Ústavný súd preto nečinnosť okresného súdu v dôsledku existencie zákonnej prekážky jeho postupu neposudzuje ako zbytočné prieťahy v konaní (mutatis mutandis II. ÚS 3/03, I. ÚS 65/03).

Z uznesenia sp. zn. II. ÚS 84/07 zo 17. mája 2007 vyplýva, že ústavný súd v konaní sp. zn. II. ÚS 84/07 skúmal z hľadiska možného porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postup okresného súdu v období odo dňa doručenia žaloby, t. j. od 9. decembra 2004 do 17. mája 2007, pričom v odôvodnení odmietajúceho uznesenia najmä uviedol:

„Vzhľadom na dobu, ktorá uplynula od podania návrhu na začatie konania (9. decembra 2004) do prerušenia konania (20. septembra 2005) by nebolo dôvodné ani v tejto fáze konania hodnotiť postup okresného súdu ako porušenie sťažovateľom označeného základného práva. V súvislosti s podaním dovolania (29. marca 2006) okresný súd po prerušení konania vyzýval sťažovateľa na odstránenie nedostatku právneho zastúpenia v dovolacom konaní (25. apríla 2006 a 2. januára 2007) a rozhodoval o žiadosti sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu z radov advokátov (29. mája 2006 a 10. augusta 2006). Podľa názoru ústavného súdu bol postup okresného súdu vzhľadom na jeho úlohu v tejto fáze konania dostatočne efektívny...“

Z uvedeného vyplýva, že ústavný súd predchádzajúce sťažnosti sťažovateľa, ktorými namietal porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, odmietol ako zjavne neopodstatnené predovšetkým z dôvodu, že namietané konanie vedené okresným súdom pod sp. zn. 6 C 342/2004 bolo z ústavne akceptovateľného dôvodu prerušené do právoplatného skončenia konania o spôsobilosti sťažovateľa na právne úkony, ktoré bolo vedené Okresným súdom Bratislava II pod sp. zn. Ps 12/04. Keďže odmietnutie sťažnosti z uvedeného dôvodu nemožno považovať v zmysle § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde za rozhodovanie „len o podmienkach konania“, ústavný súd sťažnosť sťažovateľa v časti namietajúcej porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu

v namietanom konaní v období do 17. mája 2007 odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu neprípustnosti.

2. K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu vo veci vedenej pod sp. zn. 6 C 342/04 v období po 17. máji 2007

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd odmietnuť aj sťažnosť, ktorá je zjavne neopodstatnená.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých namietal, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 92/04, III. ÚS 168/05, IV. ÚS 221/05).

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti v období do 17. mája 2007 z dôvodu neprípustnosti bolo úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní posúdiť, či k porušeniu označených práv sťažovateľa mohlo dôjsť v období po vydaní uznesenia ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 84/07 zo 17. mája 2007.

Zo spisovej dokumentácie vyplýva, že Okresný súd Bratislava II rozsudkom sp. zn. Ps 12/04 z 15. mája 2007, ktorý nadobudol právoplatnosť 2. júla 2007, rozhodol, že nezbavuje sťažovateľa spôsobilosti na právne úkony a ani neobmedzuje jeho spôsobilosť na právne úkony, čím odpadla prekážka prerušenia konania. V nadväznosti na to okresný súd uznesením č. k. 6 C 342/2004-142 zo 4. septembra 2007 rozhodol, že bude pokračovať v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 342/2004. Na základe požiadavky žalovaného okresný

súd opätovne doručil žalovanému žalobu na vyjadrenie (pôvodne bola žaloba žalovanému doručená 28. septembra 2005), ktorý sa k žalobe vyjadril podaním zo 4. októbra 2007 doručeným okresnému súdu 11. októbra 2007. Žalovaný vo svojom vyjadrení okrem iného poukázal na to, že sťažovateľ proti žalovanému vedie na okresnom súde konanie pod sp. zn. 17 C 100/2003, v ktorom opisuje totožné právne skutočnosti týkajúce sa postupu orgánu štátu – Obvodného oddelenia Policajného zboru v Bytči v trestnej veci obvinenej A. B. a požaduje od žalovaného náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch v sume 200 000 Sk. Následne okresný súd uznesením č. k. 6 C 342/2004-163 z 2. novembra 2007 priznal sťažovateľovi oslobodenie od súdnych poplatkov a uznesením č. k. 6 C 342/2004-183 z 3. marca 2008 ustanovil sťažovateľovi advokátku JUDr. I. P. Na tomto základe ústavný súd konštatoval, že v období do 3. marca 2008 okresný súd konal vo veci plynulo, a teda svojou činnosťou efektívne smeroval k právoplatnému skončeniu veci.

Dňa 10. apríla 2008 okresný súd nariadil termín pojednávania vo veci na 29. máj 2008. Podaním z 18. apríla 2008 označeným ako *„Kolízia termínov“* sťažovateľ požiadal o odročenie pojednávania pre kolíziu s iným pojednávaním. Okresný súd žiadosti sťažovateľa o odročenie pojednávania vyhovel a 5. mája 2008 nariadil nový termín pojednávania na 12. jún 2008. Pojednávanie nariadené na 12. jún 2008 žiadal odročiť tak žalovaný, ako aj právna zástupkyňa sťažovateľa z dôvodu kolízie pojednávaní na strane sťažovateľa. V nadväznosti na to okresný súd 23. mája 2008 odročil pojednávanie na 14. august 2008. Právna zástupkyňa sťažovateľa podaním z 5. augusta 2008 požiadala odročiť pojednávanie nariadené na 14. august 2008 z dôvodu nutnej pooperačnej starostlivosti o dcéru. Okresný súd tejto žiadosti 7. augusta 2008 vyhovel, zrušil termín pojednávania nariadený na 14. august 2008 a pojednávanie odročil na neurčito.

Z uvedeného predovšetkým vyplýva, že nie je pravdivé tvrdenie sťažovateľa uvedené v sťažnosti, podľa ktorého *„doteraz nebol vytýčený termín pojednávania“*. Okresný súd v posudzovanom období nariadil 3 termíny pojednávania, pričom všetky boli odročené, resp. zrušené na základe žiadostí sťažovateľa, resp. jeho právnej zástupkyne (pojednávanie určené na 12. jún 2008 žiadal odročiť aj žalovaný).

Zo zistení ústavného súdu ďalej vyplýva, že 5. novembra 2008 došlo k zmene zákonného sudcu v dôsledku funkčného postupu pôvodnej sudkyne na Krajský súd v Žiline a vec bola pridelená novej zákonnej sudkyni. Zo spisovej dokumentácie ústavný súd tiež zistil, že v súčasnosti je Okresným súdom Bratislava II pod sp. zn. 28 Ps 13/08 vedené ďalšie konanie o pozbavení spôsobilosti sťažovateľa na právne úkony.

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu sa otázka, či v konkrétnom prípade bolo, alebo nebolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého prípadu najmä podľa týchto troch kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka konania a postup súdu (napr. II. ÚS 26/95). Z judikatúry ústavného súdu ďalej vyplýva, že nie každý zistený prieťah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (pozri napr. rozhodnutie sp. zn. I. ÚS 128/03 z 25. júna 2003 a v ňom citovanú predchádzajúcu judikatúru ústavného súdu).

V danom prípade nemožno považovať postup okresného súdu v namietanom konaní v období po 3. marci 2008 za optimálny, najmä vzhľadom na to, že v jeho priebehu sa vo veci neuskutočnilo pojednávanie, ktoré by umožňovalo okresnému súdu vykonať potrebné dokazovanie, a efektívne tým smerovať k právoplatnému skončeniu veci v primeranom čase. Na druhej strane ústavný súd vzal do úvahy, že pojednávanie sa neuskutočnilo z dôvodov prekážok na strane sťažovateľa. Na základe tejto skutočnosti ústavný súd konštatoval, že postup okresného súdu v období po 3. marci 2008 sa nevyznačuje takými prieťahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné prieťahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, a preto neprichádza do úvahy, aby ústavný súd mohol namietaný postup okresného súdu po prijatí návrhu na ďalšie konanie kvalifikovať ako porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie jeho veci bez zbytočných prieťahov v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Z uvedených dôvodov ústavný súd sťažnosť sťažovateľa aj v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti sa ústavný súd ďalšími návrhmi sťažovateľa už nezaoberal.

Nad rámec tohto rozhodnutia ústavný súd zdôrazňuje, že v prípade, ak by sa postup okresného súdu v namietanom konaní v ďalšom období vyznačoval neodôvodnenou nečinnosťou alebo neefektívnou činnosťou, sťažovateľovi nič nebráni v tom, aby opätovne podal sťažnosť, ktorou bude namietať porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 342/04.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. júla 2009